

29.5.2020

Maa- ja metsätalousministeriö

Lausuntopyyntönnne 15.4.2020, VN/8780/2020

LUONNOS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI ELINTARVIKEMARKKINALAIN JA OIKEUDENKÄYNNISTÄ MARKKINAOIKEUDESSA ANNETUN LAIN 1 LUVUN 2 JA 6 §:N MUUTTAMISESTA

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa edellä mainitusta luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Ministeriö toteaa lausuntonaan seuraavan.

Esityksessä ehdotetaan elintarvikemarkkinalain (1121/2019) muuttamista siten, että se kattaisi hyvän kauppatavan vastaisista käytännöistä yritysten välisissä suhteissa maataloustuote- ja elintarvikeketjussa annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/633 kansallisen täytäntöönpanon edellyttämät säännökset. Direktiivi edellyttää, että jäsenvaltio kieltää tietyt siinä tarkemmin yksilöidyt kauppatavat, valvoo kieltojen noudattamista ja asettaa kieltojen rikkomiseen liittyviä seuraamuksia.

Elintarvikemarkkinalakiin lisättäisiin hyvän kauppatavan vastaisiksi katsottavia menettelyjä koskevat kiellot, jotka koskisivat maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden toimitussopimuksia, kun ostaja on liikevaihdoltaan myyjää suurempi ja ostajan liikevaihto ylittää 2 miljoonaa euroa. Kieltojen noudattamista valvoisi elintarvikemarkkinavaltuutettu. Elintarvikemarkkinalakiin lisättäisiin rikkomuksista ilmoittavan tahon tietojen luottamuksellisuuden suojaamista koskevat säännökset siinä laajuudessa kuin se puolustautumisoikeudet huomioiden on perusteltua. Lisäksi säädettäisiin tarkastuksista, tietojensaannista, kielloista ja seuraamuksista. Muutosta elintarvikemarkkinavaltuutetun päätöksiin haettaisiin jatkossa markkinaoikeudelta. Oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annettuun lakiin (100/2013) tehtäisiin tähän liittyvät muutokset. Lisäksi siinä säädettäisiin elintarvikemarkkinalakiin lisättäväksi ehdotettavien seuraamusmaksujen määräämisessä ja muutoksenhaussa sovellettavasta menettelystä.

Esityksellä toteutettaisiin osaltaan pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmassa ”Osallistava ja osaava Suomi – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta” (Elinvoimainen Suomi) todettua tavoitetta parantaa viljelijöiden asemaa ruokaketjussa.

Esityksessä todetaan, että siinä tarkoitetuista muutoksista aiheutuva lisäresursointitarve on tämän hetkisen arvion mukaan vuodesta 2022 alkaen kaksi henkilötyövuotta. Elintarvikemarkkinavaltuutetun toimiston kustannusten arvioidaan olevan vuonna 2022 ja siitä eteenpäin yhteensä noin 680 000 euroa vuodessa. Siirtyvät määrärahat huomioon ottaen lisämäärärahaa arvioidaan tarvittavan vuoden 2024 talousarviossa. Vuonna 2024 lisämäärärahan tarpeeksi arvioidaan 100 000 euroa ja vuodesta 2025 lähtien 180 000 euroa vuodessa.

Esityksen mukaan siinä tarkoitettut muutokset saattavat lisätä jonkin verran myös markkinaoikeuden käsiteltäväksi tulevien asioiden määrää.

Valtiovarainministeriö toteaa, että esitykseen ei sisälly mitoituserusteita edellä mainituille lisäresursointitarpeille. Ministeriö pitää keskeisenä, että esitystä täydennetään kattavasti tältä osin sen jatkovalmistelussa.

Valtiovarainministeriö toteaa, että esityksen mukaisista muutoksista johtuvat, viranomaistehtäviin liittyvät kustannukset on katettava hallinnonalan kehyspäätösten ja valtion talousarvioiden mukaisten määrärahojen ja henkilötyövuosimäärien puitteissa. Mahdollisista lisäresursoinneista on linjattava erillisin kehys- ja talousarviopäätöksin.

Osastopäällikkö,
budjettipäällikkö

Sami Yläoutinen

Budjettineuvos,
apulaisbudjettipäällikkö

Annika Klimenko

TIEDOKSI VM/BO/Inha, Taskinen